

POLITIET

Politidirektoratet

Pb 8051 Dep

0031 OSLO

POLITIDIREKTORATET	
24 MAI 2013	
Arkiv 08-13	Arkiv/kode 008
Saksnr 13/599	Dok.nr. 5

MOTTATT
24 MAI 2013

22.05.2013

HØRINGSUTTALELSE FRA SUNNMØRE POLITIDISTRIKT - ENDRINGER I STRAFFELOVEN BL.A VOLDTEKTSBESTEMMELSEN SAMT FORELDELSESREGLENE – JF HØRINGNOTAT AV 8.2.2013

Vedlagt følger merknader fra Sunnmøre politidistrikt på enkelte av de forslag som fremgår av høringsnotatet fra lovavdelingen. Utover de punkter som en nedenfor har bemerkninger til så støtter vi de forslag som forøvrig er foreslått.

1. PERSONFORFØLGELSE (STALKING)

Vi har vurdert de to forslagene til endring av straffeloven § 390a. Vi tiltrer det alternative forslaget som innebærer at "skremmende eller plagsom opptreden, *berunder* *forfølgelse av en annen person*, eller annen hensynsløs atferd", nå eksplisitt rammes av bestemmelsen.

Videre er vi enig i at det innføres en bestemmelse som rammer de grovere tilfeller av personforfølgelse, jf forslagene til ny bestemmelse i straffeloven § 227a. Vi mener at det tredje alternativet som foreslås er den ordlyden som bør velges, mye fordi en da unngår å benytte begrep som en mener ikke treffende beskriver personforfølgelse med alvorlige konsekvenser. Det vises til høringsbrevets omtale av begrepene "hensynsløs adferd" og "krenker en annens fred".

Videre mener vi at det er bra at alternativet "iaktar" eksplisitt er tatt inn i bestemmelsen idet en erfarer at dette ofte kan være en svært traumatiserende del av personforfølgeshandlingene som mange fornærmede i disse sakene blir utsatt for.

På den andre siden mener vi at begrepet "truer" bør presiseres, ikke minst i relasjon til trusselbestemmelsen i § 227 men også nedad mot det som vil være straffrie truende utsagn. En antar det er ment at trusler utover § 227 skal omfattes, hvilket en herfra støtter, men en mener at det bør presiseres. Slik bestemmelsen nå er utformet så kan det tenkes at forhold som en ikke har ment å skulle straffebelegge vil bli omfattet.

Sunnmøre politidistrikt

Dersom en person truer en mann med å fortelle kona hans at han har hatt et utenomekteskapelig sidesprang, så kan det lett tenkes at dette vil medføre engstelse, men er vel et forhold som på ingen måte er ment å skulle rammes av bestemmelsen. Det må derfor presiseres noe mer hva slag type trusler en ytterligere ser for seg skal være belagt med straff utover straffeloven § 227.

§ 227a er ment å skulle omfatte de grovere personforfølgelsessakene. Vi mener at dette ikke fremgår godt nok av bestemmelsens ordlyd, i motsetning til slik de to første alternative forslagene lyder. Et forslag er å endre bestemmelsen til å lyde "*Den som grovt eller gjentatt...*" og eventuelt også tilføye til sist i bestemmelsen "...egnet til å fremkalle frykt eller engstelse *for liv, helse eller sikkerhet*". Ved å tilføye dette siste vil en kanskje også unngå at utroskaps-eksempelet ovenfor vil rammes av bestemmelsen.

Til sist så mener vi at det er dårlig harmoni med det alvoret som denne bestemmelsen skal reflektere ved at det er stilt krav om påtalebegjæring og allmene hensyn. Vi mener det bør være ubetinget offentlig påtale for disse forholdene.

2. VOLDTEKTSBESTEMMELSEN – SEKSUELL OMGANG LIKESTILT MED SAMLEIE (§ 206)

Voldtektsbestemmelsen

Vi tiltrer det alternative forslaget til straffeloven § 192 første ledd litra b hvor det er tatt inn "...*har særlige vanskeligheter* med å motsette seg handlingen".

Når det gjelder straffeloven § 192 første ledd litra d, stiller vi spørsmål ved om en slik formulering som er valgt er hensiktsmessig bl.a i forhold til om den er presis nok med tanke på håndheving av bestemmelsen etter intensjonene. Det vises spesielt til at bestemmelsen er så generell i sin form at vi er redd for at det kan være uklart i hvilke situasjoner et straffriende samtykke **ikke** er gitt.

Vi har vært i anledning høringen vært i kontakt med Møre og Romsdal Sogn og Fjordane Statsadvokatembete og er kjent med deres alternative forslag til formulering av bestemmelsen, "...*har seksuell omgang med noen som verbalt eller ved atferd har gitt uttrykk for at det ikke samtykkes til handlingen*". Vi tiltrer dette forslaget fullt ut. Ved dette forslaget så blir det gitt kvalifikasjoner i forhold til hva som er en straffbar voldtekt og som en mener vil gjøre håndhevingen av bestemmelsen enklere. Det er etter vårt skjønn også vanskelig å tenke seg andre situasjoner uten samtykke som **ikke** vil rammes av dette alternativet eller av de øvrige alternativene i voldtektsbestemmelsen.

Samleiebegrepet

Vi slutter oss til forslagene til endringer i straffeloven § 206.

Vi ønsker imidlertid å komme med forslag om at innføring av fingre/hånd i skjede-/endetarmsåpning bør likestilles med samleie. Ofte må dette oppleves å være en vel så kvalifisert form for seksuell omgang som innføring av gjenstander/penis. Det er flere eksempler på at fornærmede er utsatt for de groveste inntrengninger ved hjelp av

fingre/hånd og det er da vanskelig å begrunne at dette skal være mindre straffverdig enn for eksempel å fore andre typer gjenstander inn i skjede-/endetarmsåpning. Det er etter vårt skjønn et kunstig skille slik bestemmelsen nå er formulert.

4. FORBEREDELSE TIL TVANGSEKTESKAP

Politiet tiltrer forslaget om å endre bestemmelsen i § 222 annet ledd til å omfatte urettmessig adferd eller utilbørlig press, jf høringsnotatet.

Vi har i politidistriktet hatt erfaring i konkret sak som gjorde at et forhold som åpenbart burde rammes av bestemmelsen ble skapt stor tvil om nettopp pga dagens ordlyd i motsetning til den ordlyd som forslaget nå inneholder. Dette gjaldt psykisk press over tid fra en far overfor en 15-16 år gammel datter, og hvor presset ikke bestod i verken straffbare trusler eller for øvrig annen fysisk tvang. Det var ene og alene gjentatte uttalelser og understrekinger fra familiens overhode (far) om at det var bestemt at hun skulle giftes bort til sin fetter i Irak, og dette ble gjentatt av han omtrent daglig. Dette ble av jenta oppfattet som en sannhet som det var ingen vei for henne å komme utenom. For jenta medførte dette stor frykt, angst og uro og hadde som konsekvens at hun gikk dramatisk ned i vekt, mistet nattesøvnen og fikk som følge av dette presset store problemer med å takle hverdagen.

I forhold til forslaget om et nytt annet punktum i § 222 annet ledd, så ber departementet om synspunkt på om det bør være et vilkår for straff at fornærmede er forledet med hensyn til reisen formål eller om bestemmelsen også bør ramme tilfeller der fornærmede er klar over at formålet med reisen er ekteskapsinngåelse. Vi har en klar oppfatning om dette spørsmålet, spesielt i lys av den ovenfornevnte saken som godt illustrerte de kulturelle utfordringene som disse familiene står overfor i relasjon til ære og plikt. Det synes for oss å være riktig at det også må være belagt med straff selv om fornærmede er fullt klar over formålet med reisen. Det er ofte tale om unge jenter som er fornærmet i disse sakene. Selv om de vet hva som skal møte de i hjemlandet så er de ofte så underlegne i en slik situasjon at de ikke har makt og midler til å stå i mot det som er bestemt av deres foreldre. Ofte så vil det være både en mor og en far som "overtaler" jentene til dette, uten at deres frie vilje blir tatt hensyn til. Etter vårt syn er det den fornærmedes **frie vilje** i relasjon til et så viktig spørsmål som hvem hun skal dele sitt ekteskaplige liv med, som en må søke å beskytte. Det bør derfor være straffbelagt også der formålet med reisen er klart for fornærmede.

5. FORELDELSESREGLENE

Det er i dagens straffelov åpnet for unntak fra foreldelsesreglene for noen få utvalgte typer alvorlige straffbare handlinger herunder folkemord og krigsforbrytelser samt at også terrorhandlinger er unntatt når ny straffelov trer i kraft.

Vi er skeptisk til å åpne for at ytterligere utvalg av enkeltbestemmelser skal unntas fra foreldelsesreglene, under henvisning bl.a. til begrunnelsen for foreldelsesinstituttet. Vi

mener likevel at drap står i en særstilling. Det å bli berøvet livet er så definitivt og irreversibelt, og i tråd med de andre nordiske land så mener vi at det er riktig å ikke ha foreldelsesfrist knyttet til drap. Vi er enig i forslaget om at dette bør gjelde fullbyrdede forsettelige drap, og ikke forsøkshandlinger.

Vi har drøftet hvorvidt det bør være unntak for drap begått av unge lovbytere (for eksempel under 18 år), men har konkludert med at vi mener at også disse drapene skal unntas fra foreldelse.

6. UTSATT FORELDELSE

Vi tiltrer fullt ut forslaget om utsatt foreldelse i tråd med straffeloven § 68 første ledd andre pkt for de forbrytelser som omfattes av forslaget.

Regelen sikrer en foreldelsesfrist som begynner å lope fra det tidspunkt en kan *forvente* at barna fullt ut er blitt i stand til å forstå og reflektere over hva de har vært utsatt for og dette er således en viktig endring i arbeidet med å styrke barns rettsstilling.

Sunnmøre politidistrikt, 22. mai 2013

Ingar Boen
Politidirektør

Inger Myklebust Ferstad
politidirektør